

Bilag 1

Justitsministerens notat – udarbejdet i samarbejde mellem ministeriet og Lars Nordskov Nielsen, Torben Melchior og Jens Peter Christensen – om udvidelse af anvendelsesområdet for lovforslaget.

N O T A T om udvidelse af anvendelsesområdet for en lov om undersøgelseskommissioner.

1. Indledning.

1.1. Baggrund.

Ved skrivelse af 22. maj 1997 (med bilag) har Folketingets formand - i forbindelse med lovforslaget om undersøgelseskommissioner (L 33, Folketinget 1996-97) - rettet henvendelse til Justitsministeriet vedrørende spørgsmålet om at udvide anvendelsesområdet for en lov om undersøgelseskommissioner.

Det anføres bl.a. i skrивelsen, at lovforslaget om undersøgelseskommissioner alene omfatter nedsættelse af kommissioner til undersøgelse af forhold i "den statslige forvaltning". Dette udtryk omfatter ifølge bemærkningerne til lovforslaget bl.a. departementer, direktorater, styrelser, lokale og regionale statslige organer. Udtrykket omfatter endvidere nævn og råd og særlige forvaltningssubjekter.

I skrивelsen henvises til den udtalelse over lovdkastet om undersøgelseskommissioner i Nordskov Nielsen-udvalgets betænkning (betænkning nr. 1315/1996 om undersøgelsesorganer), som præsidenten for Østre Landsret er fremkommet med. Heri er det bl.a. anført:

"Det har ligget uden for udvalgets kommissorium at drøfte undersøgelser, der vedrører statslige aktieselskaber og private selskaber. Det blev under drøftelsen [på et plenarmøde for landsrettens dommere] anført, at flere af de hidtidige undersøgelser har vedrørt såvel den statslige forvaltning som sådanne selskaber, og at det forekommer uhensigtsmæssigt, om man i sådanne tilfælde skulle være henvist til at anvende en undersøgelse efter reglerne i retsplejelovens § 21 eller § 21 a jævnsides med en undersøgelse efter lovforslaget."

Det anføres videre i skrивelsen, at der under drøftelserne i Udvalget for Forretningsordenen har været givet udtryk for "ønskeligheden af at

afgrænse lovforslagets § 1, stk. 1, således at der vil være grundlag for helt at ophæve retsplejelovens §§ 21 og 21 a." Der henvises herved bl.a. til udvalgets betækningsbidrag vedrørende statslige aktieselskaber m.v. af 11. april 1997, hvori det bl.a. er anført:

"Udvalget er betænkeligt ved, at lovforslaget vedtages med den foreslåede områdebegrænsning med den følge, at det kan blive nødvendigt - ved siden af undersøgelseskommissioner i et vist (snævert) omfang, eventuelt jævnsides med en kommissionsundersøgelse, at anvende reglerne i retsplejelovens § 21 og § 21 a om kommissionsdomstole eller undersøgelsesretter.

Udvalget foreslår derfor, at lovforslagets områdeangivelse "den statslige forvaltning", erstattes med kriteriet: "sager af alment vigtig betydning". Denne områdeangivelse svarer i det væsentlige til områdebeskrivelsen i forarbejderne til retsplejelovens § 21 a om undersøgelsesretter samt til områdeangivelsen i grundlovens § 51 om parlamentariske kommissioner. Bestemmelsen i retsplejelovens § 21 og § 21 a bør da ophæves i deres helhed og lovforslagets § 33, stk. 2, ændres i overensstemmelse hermed."

I forlængelse heraf anføres det i Folketingets formands skrивelse, at behandlingen af dette emne "må omfatte følgende 4 punkter":

1. Formulering af området for lov om undersøgelseskommissioner.
2. Hvilken virkning har ophævelse af retsplejelovens § 21 og § 21 a for anden lovgivning
3. Hvilken virkning har den ændrede afgrænsning af lovens område i § 1 for lovens øvrige indhold, herunder reglerne om vidnepligt m.v. (kapitel 5) og om de berørte personers retsstilling (kapitel 7).
4. Overvejelse af det generelle spørgsmål om anvendelse af anden offentligretlig lovgivning, f.eks. registerloven, offentlighedslo-